

Sygn. akt I Ns 288/11

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2013r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny w składzie : Przewodniczący: SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2013 r. w Środzie Śląskiej

sprawy z wniosku Z. M., B. M., M. K. i J. K.

przy udziale (...) S.A. z siedzibą w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

I. wniosek oddalić;

II. zasądzić od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika postępowania 257 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazać wnioskodawcom uiścić solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego wŚ. Ś.kwotę 1.780,03 zł tytułem wydatków w sprawie tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Zarządzenia:

1. (...)

2. (...)

28.08.2013 r.

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy Z. M., B. M., M. K., J. K. wnieśli w dniu 11.08.2011 r. wniosek o ustanowienie za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 108.475 zł służebności przesyłu na nieruchomościach wnioskodawców położonych we wsi Ł. oraz R. (gmina M.) stanowiących działki nr (...) dla których tut. Sąd prowadzi księgę wieczystą pod numerem (...), działkę (...) dla której tut. Sąd prowadzi księgę wieczystą pod numerem (...), działki nr (...) dla których tut. Sąd prowadzi księgę wieczystą pod numerem (...), na rzecz uczestnika postępowania (...) SA (poprzednia nazwa (...) SA we W.) treścią której jest: znoszenie przez wnioskodawcę istnienia na ww. działkach obciążenia nieruchomości poprzez posadowienie istniejącej sieci elektroenergetycznej, stanowiącej własność uczestnika postępowania; znoszenie przez wnioskodawców eksploatacji sieci elektroenergetycznej przez korzystającego w pasie o szerokości 3 metrów, znoszenie przez wnioskodawców korzystania przez uczestnika postępowania z nieruchomości obciążonych, w zakresie niezbędnym do konserwacji, remontów, modernizacji, eksploatacji, usuwania awarii istniejącej sieci i urządzeń wraz prawem wejścia i wjazdu odpowiednim sprzętem na teren obciążonej służebnością części nieruchomości, pod warunkiem poinformowania właściciela nieruchomości najpóźniej na 14 dni przed przystąpieniem do prac, a w wypadku nagłej awarii niezwłocznie telefonicznie przed przystąpieniem do prac oraz pod warunkiem przywrócenia nieruchomości do stanu, w jakim znajdowała się ona przed każdorazowym podjęciem prac, w sposób zapewniający normalne i spokojne korzystanie z niej przez właściciela nieruchomości, przy czym za okres prowadzonych prac uczestnik postępowania winien zapłacić wynagrodzenie dodatkowe za uniemożliwienie korzystania z nieruchomości przez okres prowadzenia prac, w tym także pokrycie szkód, jeżeli takie zostały spowodowane w związku z

wykonywaniem prac. W uzasadnieniu wniosku wnioskodawcy wskazali, że na terenie ww. nieruchomości została posadowiona na słupach sieć elektroenergetyczna, których właścicielem i użytkownikiem jest uczestnik. W ocenie wnioskodawców przebiegająca tym samym przez działkę sieć energetyczna o łącznej długości 1.395 m zajmuje wraz ze swoją strefą ochronną powierzchnię 4.185 m², wyłączając tym samym części ww. nieruchomości o tej wielkości spod możliwości swobodnego korzystania i zagospodarowania. Wnioskodawcy podnieśli, że wzywali pisemnie uczestnika m.in. do dobrowolnego i odpłatnego ustanowienia służebności przesyłu, jednak do czasu wniesienia wniosku uczestnik się do tego żądania nie ustosunkował.

W odpowiedzi uczestnik wniósł o oddalenie wniosku w całości i zasądzenie solidarnie od wnioskodawców na rzecz uczestnika zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sześciokrotnej wysokości oraz kwoty 17,00 zł tytułem zwrotu kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu swojego stanowiska uczestnik przyznał, że na ww. nieruchomościach wnioskodawców jest posadowiona jego infrastruktura elektroenergetyczna tj. napowietrzna linia średniego napięcia nr (...), lecz podniósł zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu odnośnie ww. infrastruktury elektroenergetycznej, z mocy prawa z dniem 30 czerwca 2008 r. polegającej na prawie utrzymywania instalacji ww. linii na ww. nieruchomościach, prawie ich eksploatacji, napraw konserwacji, całodobowego dostępu do nich oraz ich rozbudowy. Uczestnik wskazał, że jest obecnie następcą prawnym podmiotu pierwotnie eksploatującego opisywane instalacje elektroenergetyczne – przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...), a ww. linia średniego napięcia stanowi tzw. „infrastrukturę ponemiecką”. Same zaś istnienie oraz nieprzerwane do chwili obecnej użytkowanie instalacji, w ocenie uczestnika, zostało udokumentowane w okresie od dnia 02.04.1958 r., kiedy o miał miejsce pierwszy wpis w paszporcie ogólnym linii elektroenergetycznej nr (...)relacji K.– L.– Ś.wraz z formularzami uwag specjalnych personelu eksploatacyjnego. Niemniej uczestnik wskazał, że opisywana instalacja w istniejącej obecnie formie, w sposób szczególny dla służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu, jest użytkowana co najmniej od dnia 30.06.1988 r., kiedy to nastąpił drugi jej kapitalny remont. W zakresie zarzutu zasiedzenia uczestnik nadto wskazał, że zarówno on, jak i jego poprzednicy prawni korzystali ze wskazanych nieruchomości wnioskodawców, w zakresie posadowionych na niej elementów infrastruktury elektroenergetycznej będąc w dobrej wierze. Na uzasadnienie tego stwierdzenia uczestnik wskazał wyrażone w orzecznictwie stanowisko, iż posiadanie służebności gruntowej polegającej w sposób analogiczny do posiadania występującego w niniejszym postępowaniu, może być uznane za posiadanie w dobrej wierze z chwilą jego objęcia, na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, co też w ocenie uczestnika miało miejsce w odniesieniu do instalacji posadowionej na nieruchomościach uczestników. Z ostrożności procesowej uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia w niniejszej sprawie z dniem 1 października 2010 r., tj. z upływem 20 lat, licząc od dnia 1 października 1990 r. – czyli od zmiany ustawy Kodeks cywilny, uchylającej art. 177, który zakazywał biegu zasiedzenia przeciwko Skarbowi Państwa, na wypadek gdyby nieruchomość stanowiła do 1990 r. nieruchomość państwową, zaznaczając jednakże, że nie posiada wiadomości, czyją własność stanowiły nieruchomości wnioskodawców przed dniem 1 października 1990 r. Dodatkowo z ostrożności procesowej uczestnik podniósł, iż żądanie wysuwane przez wnioskodawców nie może się ostać także co do wysokości. Przedstawione przez nich wyliczenia miały bowiem w ocenie uczestnika charakter dowolny i subiektywny. Uczestnik podniósł też, że nie można przyjąć, by na nieruchomościach wnioskodawców wzdłuż ww. linii elektroenergetycznej rozciągały się jakiś pas części tych nieruchomości wyłączony z użytkowania przez wnioskodawców z powodu posadowienia tam linii i to szeroki na 3 m., jako że w obrębie owych pasów czy stref właściciele nieruchomości korzystają z niej zgodnie z ich przeznaczeniem.

W dalszym toku postępowania wnioskodawcy odnosząc się do zarzutu zasiedzenia podnieśli, że nie może mieć on racji bytu ze względu na szereg okoliczności faktycznych. Po pierwsze ww. nieruchomości w okresie do dnia 27.10.1998 r. (co do nieruchomości o nr KW (...)) oraz do dnia 18.06.1996 r. (co do pozostałych nieruchomości) należały do Skarbu Państwa, a tym samym w ich ocenie uczestnik postępowania nie wykazał faktu nieprzerwanego posiadania służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, którą rzekomo miałyby zasiedzieć, bowiem uczestnik błędnie wskazuje termin początkowy liczenia okresu zasiedzenia, gdyż w dniu 30.06.1988 r. nie zachodziła niezgodność stanu faktycznego ze stanem prawnym. W tamtym czasie bowiem posiadanie przez poprzednika prawnego uczestnika postępowania służebności gruntowej wykonywane było na rzecz Skarbu Państwa. Ponadto, do 12 lipca 1993 r.

z urzędzeń przesyłowych znajdujących się na gruncie Skarbu Państwa korzystał poprzednik prawny uczestnika postępowania jako przedsiębiorca państwowy i dopiero od tego dnia uczestnik faktycznie objął posiadanie służebności na ww. nieruchomościach wnioskodawców. Po drugie wnioskodawcy wskazali, że uczestnik mógł objąć posiadanie przedmiotowej służebności najwcześniej z dniem 01.10.1990 r., kiedy to przedsiębiorstwa państwowe uzyskały faktyczną możliwość nabywania dla siebie na własność nieruchomości i innych praw rzeczowych. W okresie do dnia 01.02.1989 r. nie można ich uznać za samoistnych posiadaczy nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu, a ponadto do 1.10.1990r. istniał zakaz biegu terminu zasiedzenia przeciwko Skarbowi Państwa. Chwila posadowienia urzędzeń przesyłowych z uwagi na te okoliczności sprawy nie może stanowić momentu przesądzającego o dobrej lub złej wierze uczestnika. Brak tożsamości czasowej pomiędzy posadowieniem urzędzeń przesyłowych a objęciem ich w posiadanie w zakresie korzystania z nich w sposób odpowiadający służebności przesyłu wyklucza przyjęcie dobrej wiary posiadacza – poprzednika prawnego uczestnika postępowania. Tym samym dopiero z tym dniem Sąd powinien oceniać dobrą lub złą wiarę poprzednika uczestnika postępowania. Wnioskodawcy podnieśli, że przymiot dobrej wiary musi obejmować cały okres eksploatacji urzędzeń, także wtedy gdy zmienił się właściciel nieruchomości, na których zostały założone urzędzenia przesyłowe. Powyższe w ocenie wnioskodawców prowadzi do konkluzji, że objęcie posiadania służebności nastąpiło w złej wierze z uwagi na brak przekształcenia ex lege stosunków własnościowych państwowych osób prawnych w związku z uchyleniem jednolitej własności państwowej. Nadto wnioskodawcy podnieśli, że ograniczenie własności ich nieruchomości związane z posadowieniem infrastruktury elektroenergetycznej uczestnika wykracza poza ograniczenia związane jedynie z powierzchnią zajęta fizycznie przez tę infrastrukturę na ww. nieruchomościach. W ocenie wnioskodawców wysokość przyznawanego z tytułu ustanowienia służebności przesyłu wynagrodzenia powinna być zostać obliczona przy wzięciu pod uwagę takich czynników jak wpływ usytuowania urzędzeń na wartość nieruchomości, przeznaczenie nieruchomości, sposób korzystania z urzędzeń przesyłowych oraz ich charakter (wielkość, wpływ na otoczenie).

Ustosunkowując się do powyższego, uczestnik postępowania wskazał na bezzasadność twierdzeń wnioskodawców podważających podniesiony przez niego zarzut przedawnienia. Nadto w toku postępowania uczestnik podniósł dodatkowo, że termin zasiedzenia w niniejszej sprawie najpóźniej upłynął w dniu 01.02.2010 r. Wynika to z wcześniej opisanych twierdzeń oraz z faktu, że to jego biegu można zaliczyć okres od 01.02.1989 r. do 01.10.1990 r.

Bezsporne było pomiędzy uczestnikami postępowania (wskutek wyraźnego lub milczącego przyznania – art. 229 i 230 Kpc), że na będących własnością wnioskodawców działkach nr (...), dla których tut Sąd Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgi wieczyste nr KW (...) oraz KW (...), oraz nr (...), dla których tut. Sąd Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr KW (...) położonych we wsi Ł. oraz R., gmina M., posadowiona jest stanowiąca własność uczestnika infrastruktura elektroenergetyczna stanowiąca napowietrzna linię energetyczną średniego napięcia nr (...) relacji K. – L. – Ś., co uzasadniało odstąpienie od oględzin ww. nieruchomości (art. 626 § 2 i 3 Kpc). Bezsporne było również, że ww. linia wybudowana została jeszcze przed 1945 r stanowiąc tzw. infrastrukturę poniemiecką.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawcy nabyli własność ww. nieruchomości w drodze umów sprzedaży w dniach 18.06.1996 r. i 27.10.1998 r., a w okresie poprzedzającym zawarcie tych umów ww. nieruchomości były własnością Skarbu Państwa. W latach 1978 i 1988 przechodząca przez ich teren ww. napowietrzna linia elektroenergetyczna przeszła kapitalne remonty, zyskując wraz z zakończeniem drugiego z nich, to jest z dniem 30 czerwca 1988 r. formę obecną. Zarówno w okresie przed tymi gruntownymi modernizacjami, jak i w okresie po nich – linia nr (...) była wielokrotnie remontowana. Do chwili obecnej poprzednicy prawni uczestnika i uczestnik wielokrotnie wykonywali za pomocą swoich pracowników szereg czynności związanych z normalnym jej utrzymywaniem, eksploatacją, konserwacją i naprawami, m.in. przeprowadzano przeglądy techniczne linii i jej obchody oraz pomiary, bieżące remonty, wycinki gałęzi oraz usuwano awarie, (m.in. w dniach 31.01.1961 r., 08.06.1966 r., 01-31.12.1970 r., 05.03.1976 r., 19.11.1984 r., 30.06.1988 r., 18.10.1989 r., 03.01.1991 r., 07-08.02.1994 r., 13.05.1999 r., 12.10.2001 r., 23.10.2002 r., 28.11.2006 r. 09.06.2009 r.).

Dowód: -odpis z księgi wieczystej nr KW (...) – k. 5-7

- umowa sprzedaży w formie aktu notarialnego rep. A nr (...)z dnia 27.10.1998 r. – k. 8-12
- umowa sprzedaży w formie aktu notarialnego rep. A nr (...)z dnia 18.06.1996 r. – k. 13-17
- wypis i wyrys z rejestru gruntów dla działek nr (...) wydanego przez Starostę (...) z dnia 29.03.2010 r. – k. 18-21
- wypis i wyrys z rejestru gruntów dla działki nr (...) wydanego przez Starostę (...) z dnia 29.03.2010 r.- k. 22-23
- wypis i wyrys z rejestru gruntów dla działek nr (...) wydanego przez Starostę (...) z dnia 29.03.2010 r. – k. 24-26
- dokumentacja fotograficzna z przebiegu sieci na nieruchomości – k. 27-29
- odpis paszportu ogólnego linii elektroenergetycznej nr (...)relacji K.– L.– Ś.– k. 73-88
- odpisu protokołu odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji po kapitalnym remoncie nr (...)– k. 89
- rysunek projektowy Biura (...), zaopiniowany przez Wojewódzkie Biuro (...) we W. – k. 90
- mapa obrazująca przebieg linii względem nieruchomości wnioskodawców – k. 91-95

Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...)powstał na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z 01 czerwca 1945 r., i wchodził w skład wielozakładowego przedsiębiorstwa państwowego Zjednoczenia (...), następnie z chwilą likwidacji tego Zjednoczenia, Zakład (...)wszedł od 01 lipca 1976 r. w skład Zakładów (...), z którego został wyodrębniony zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. Zakład (...)jako przedsiębiorstwo państwowe istniał do momentu przekształcenia go w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa na podstawie zarządzenia nr (...)Ministra Przemysłu i Handlu z 09.07.1993 r. w oparciu o ustawę z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa. Z dniem 29 lipca 1993 r. Zakład (...) SAzostał wpisany do rejestru handlowego wskutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...)z dniem 12 lipca 1993 r. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Jednocześnie z rejestru handlowego wykreślone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...). Następnie wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 Ksh Zakład (...) SAzostał przejęty z dniem 30.04.2004 r. przez Zakład (...) SA, który zmienił nazwę na (...) SA, następnie nazwa podmiotu została zmieniona na (...) SA, a następnie na (...) SA. Obecnie, z dniem 1 września 2011 r. wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 Ksh (...) SAz dniem 31.05.2011 r. poprzez przejęcie (...) SAw K.i zmiany nazwy, nazwa wnioskodawcy brzmi (...) SAw K..

Dowód: - kopia zarządzenia Ministra Przemysłu z 01.06.1945 r., kopia odpisu rejestru przedsiębiorstw państwowych, kopia wyciągu z rejestru przedsiębiorstw z 26.10.1976 r., kopia zarządzenia Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. , odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 19.05.1989 r., kopia wypisu z aktu notarialnego z dnia 12.07.1993 r. odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 29.07.1993 r. sygn.. akt Ns rej (...), odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 17.06.2004r ., odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 20.03.2008 r., odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 31.12.2008r., odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 16.01.2009r., odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 01.09.2011r ., odpisy zaświadczeń o dokonaniu wpisu-- k. 243-265

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Rejestrowy, z dnia 29.07.1993, sygn.. akt NS rej (...) – k. 96-97

-odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 17.06.2004 r. sygn.. akt WR.VI NS-REJ.KRS/(...) – k. 98-99

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 20.03.2008 r. sygn.. akt WR.VI NS-REJ.KRS/(...) – k. 101

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 31.12.2008 r. sygn.. akt WR.VI NS-REJ.KRS/(...) – k. 103-105

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia o Fabrycznej we W. VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 16.01.2009 r. sygn.. akt WR.VI NS-REJ.KRS/(...) – k. 107-108

- odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla Wrocławia o Fabrycznej we W. VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 1.09.2011 r. sygn.. akt WR.VI NS-REJ.KRS/(...) – k. 110-114

- odpis zaświadczenia o dokonaniu wpisu Sądu Rejonowego dla Wrocławia Fabrycznej , VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 1.09.2011 r. sygn.. akt WR.VI NS-REJ.KRS/(...) – k. 115

Wnioskodawcy przed wniesieniem wniosku w niniejszej sprawie pisemnie wystąpili do uczestnika z wezwaniem o ustanowienie za wynagrodzeniem służebności przesyłu związanej z istnieniem na nieruchomości wnioskodawców ww. infrastruktury elektroenergetycznej. Uczestnik nie przystał jednak na warunki zaproponowane przez wnioskodawców.

Dowód: - wezwanie przedsądowe do zapłaty oraz ustanowienia służebności przesyłu z dnia 22.07.2011 r. – k. 30-31

- warunki zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu – k. 32-33

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek okazał się bezzasadny.

W toku postępowania Sąd na podstawie art. 220 Kpc w zw. z art. 13 § 2 Kpc ograniczył rozprawę do rozstrzygnięcia podniesionego przez uczestnika zarzutu zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu, gdyż wobec niweczącego charakteru tego zarzutu wobec roszczenia wnioskodawców, rozstrzygnięcie w pierwszej kolejności tego zarzutu było w ocenie Sądu celowe w świetle zasad ekonomii procesowej. Wobec ograniczenia rozprawy do rozstrzygnięcia zarzutu zasiedzenia służebności na nieruchomości wnioskodawców, a więc rozstrzygnięcia istnienia roszczenia wnioskodawców co do samej zasady, Sąd pominął dalsze dowody na okoliczność wartości ewentualnego wynagrodzenia należnego wnioskodawcom za ustanowienie służebności przesyłu.

Przechodząc do określenia podstawy prawnej rozstrzygnięcia, należy wskazać, że zgodnie z art. 305¹ Kc nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 Kc (tj. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania m.in. energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne) prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Zgodnie z art. 305² § 2 Kc jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

Wniosek w niniejszej sprawie w istocie należało potraktować jako wniosek o przyznanie odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika. Roszczenie o wynagrodzenie w zamian za ustanowienie służebności przesyłu nie zaistnieje, jeśli przedsiębiorca – właściciel urządzeń przesyłowych dysponuje odpowiednim uprawnieniem do utrzymania i korzystania z tych urządzeń, skutecznym wobec właściciela tej nieruchomości. Z ustalonego stanu faktycznego wynika zaś, że uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali ze wskazanych we wniosku nieruchomości wnioskodawców w zakresie służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu i nabyli ją już jako służebność przesyłu przez zasiedzenie na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. co czyni wniosek wnioskodawców bezzasadnym co do samej jego istoty.

Zgodnie z art. 292 zd. 1 Kc służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Rozstrzygnięcia w pierwszej kolejności wymagało zatem

czy uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomościach należącej obecnie do wnioskodawców. Ze stanowiska zarówno wnioskodawców jak i uczestnika postępowania oraz z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż na nieruchomościach (w tym również w przestrzeni powietrznej nad tymi nieruchomościami, którą jednak należy zaliczyć do sfery objętej prawem własności tych nieruchomości) należących obecnie do wnioskodawców znajduje się fragment czynnej napowietrznej linii elektroenergetycznej, co przemawia za ustaleniem, że urządzenia te mają charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 292 Kc. Nadto z doświadczenia życiowego wiadomo, że urządzenia tego typu mają taki charakter i są takich rozmiarów, że są widoczne na nieruchomości niemal od pierwszego na nie spojrzenia i są posadowione na trwałych podstawach takich jak słupy (drewniane, betonowe, metalowe) lub innych podobnych konstrukcjach. Ponadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że korzystanie w przeszłości z tych urządzeń przez uczestnika i jego poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z tych linii w sposób zgodny z ich przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu ww. instalacji na nieruchomości należących obecnie do wnioskodawców, ich eksploatacji, napraw i konserwacji, nieograniczonego czasowo do nich dostępu. Sąd w niniejszej sprawie podziela ugruntowany już pogląd Sądu Najwyższego, który kilkakrotnie wypowiedział się za możliwością ustalenia nabycia prawa przez zasiedzenie w innym postępowaniu aniżeli w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia jak i o możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa, w szczególności również przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, co nastąpiło na podstawie ustawy z dnia 30.05.2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 3 sierpnia 2008 r. (m.in. wyrok SN z 03.02.2010 r., II CSK 444/09, wyrok SN z 12.12.2008 r., sygn.. akt II CSK 389/08 Lex nr 484715, postanowienie SN z z 10.07.2008r., III CSK 73/08, Lex nr 461735, uchwała SN z 07.10.2008 r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, postanowienie SN z 04.10.2006 r., II CSK 119/06 M. Prawniczy 2006 r., nr 21 poz.1128, wyrok SN z 11.03.2005 r., II CK 489/04, LEX nr 301735, postanowienie SN z 10.07.2008 r. III CSK 73/08). W szczególności należy zauważyć, że zarzut zasiedzenia zgłoszony przez uczestnika mógł być uwzględniony przez Sąd rozpoznający niniejszą sprawę bez konieczności dysponowania uprzednim postanowieniem sądu stwierdzającym takie zasiedzenie. Zasiedzenie służebności następuje bowiem z mocy samego prawa (analogicznie do uregulowania z art.172 k.c.) i do jego stwierdzenia nie jest potrzebne orzeczenie sądu o charakterze konstytutywnym czy prejudycjalnym. Zarzut zasiedzenia może być skutecznie podniesiony w innym postępowaniu, w którym kwestia zasiedzenia ma decydujące znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (por. też wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 2005 r., II CK 489/04). W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy stwierdził, że właściciele gruntów, na których znajdują się urządzenia takie jak słupy i linie energetyczne wykorzystywane przez firmy przesyłowe, muszą się liczyć z możliwością ustanowienia służebności gruntowej na rzecz przedsiębiorstwa przesyłowego (wyrok SN z 08.09.2006, II CSK 112/06). W wyroku z 31 maja 2006 r. Sąd Najwyższy wskazał, że nabycie służebności gruntowej przez zasiedzenie jest dopuszczalne nawet wówczas, gdy nie jest ona konieczna, a jedynie usprawnia prowadzenie przedsiębiorstwa (wyrok SN z 31.05.2006 r., IV CSK 149/05). Kwestię zaś użyteczności nieruchomości władnącej, o której stanowi art. 285 § 2 k.c., należy rozpatrywać w odniesieniu do każdej nieruchomości indywidualnie. Sąd Najwyższy wyjaśnił w uchwale z 17.01.2003 r., III CZP 79/02, że przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej napowietrzными liniami energetycznymi, stanowiącymi własność przedsiębiorstwa przesyłowego, następuje przy wykorzystaniu określonego zespołu składników, obejmującego zarówno nieruchomości, jak i ruchomości. Napowietrzna linia elektryczna (łącznie z przewodami i wspornikami - słupami) stanowi - pod względem funkcjonalnym - jedną całość, można zatem przyjąć, że jest to złożona rzecz, której zasięg i granice wyznacza infrastruktura w postaci stacji energetycznych (rozdzielczych lub transformatorowo-rozdzielczych). Linia kwalifikowana - zgodnie z art. 49 k.c. - do ruchomości stanowi istotny element sieci umożliwiających przesyłanie energii. (...) Nie można nie dostrzec istniejącego związku technicznego i gospodarczego między liniami przesyłowymi a stacjami energetycznymi. Linie te mogą pozostawać w związku z różnymi nieruchomościami należącymi do tego samego przedsiębiorstwa; mogą być zakwalifikowane jako przynależności nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną w wypadku połączenia ich z jedną nieruchomością. W takim wypadku są niezbędne do korzystania z nieruchomości zgodnie ze społeczno-gospodarczym jej przeznaczeniem, ustanowienie zatem służebności zwiększa użyteczność nieruchomości zabudowanej stacją energetyczną, z którą połączona jest linia energetyczna obejmująca przedmiotowe słupy. Nie można zatem zasadnie zaprzeczyć istnieniu związku fizycznego lub funkcjonalnego pomiędzy nieruchomością a słupami; ma on z natury charakter trwały. Różnorodność możliwych rozwiązań i sytuacji, co

do fizycznego lub funkcjonalnego o charakterze trwałym powiązania poszczególnych składników przedsiębiorstwa energetycznego, nie pozwala ograniczyć funkcjonowania tego przedsiębiorstwa do jednej nieruchomości czy ześrodkowania jego działalności do zabudowanej nieruchomości. Sąd w niniejszej sprawie podziela też pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. I CSK 392/08, Lex nr 578032), iż w odniesieniu do służebności gruntowej przesyłu, wykładnia art. 285 § 2 k.c. musi uwzględniać charakter tej służebności i jej przeznaczenie społeczno - gospodarcze oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie nieruchomości wchodzącej w skład przedsiębiorstwa energetycznego, któremu służebność ta ma służyć. Przesłanka art. 285 § 2 k.c. może być spełniona także wówczas, gdy służebność przesyłu ułatwia funkcjonowanie przedsiębiorstwa przesyłowego, zwiększając jednocześnie użyteczność należącej do niego nieruchomości. Powszechnie wiadomo, że w skład przedsiębiorstwa mogą wchodzić także nieruchomości, a funkcjonowanie przedsiębiorstwa energetycznego bez takich nieruchomości jest trudne do wyobrażenia. Ułatwienie funkcjonowania przedsiębiorstwa może stanowić jednocześnie zwiększenie użyteczności nieruchomości należącej do tego przedsiębiorstwa. Należy przy tym wskazać, że zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie wiąże się z nieruchomością władnącą, lecz z samym przedsiębiorstwem w rozumieniu podmiotowo-funkcyjnym (tak m.in.: uchwała SN z 17.01.2003 r., III CZP 79/2003, postanowienie SN z 08.09.2006 r., II CSK 112/06, postanowienie SN z 17.12.2008 I CSK 171/08, uchwała SN z 07.10.2008 r. III CZP 89/08, wyrok SN z 12.12.2008 r. I CSK 389/08, postanowienie SN z 11.02.2010 r. I CSK 181/09).

Również pozostałe przesłanki do nabycia przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu w ocenie Sądu zostały spełnione. Zgodnie bowiem z art. 292 zd. 2 Kc przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio [do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej]. „Odpowiednie” stosowanie tych przepisów oznacza, że nie ma zastosowania do zasiedzenia służebności gruntowej wymóg samoistnego posiadania nieruchomości obciążanej (tak m.in. wyżej cytowane postanowienie Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. oraz postanowienie SN z 11.02.2010 r., I CSK 181/09, LEX nr 564748). Posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy bowiem utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne. W tym miejscu należy rozstrzygnąć czy i ewentualnie od kiedy utrzymywanie przez uczestnika linii elektroenergetycznych na nieruchomości wnioskodawcy kwalifikować należy jako posiadanie prowadzące do nabycia z upływem czasu przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej treści służebności przesyłu. Zgodzić się należy z niekwestionowanym poglądem (wyrażonym w judykaturze, tak m.in. SN w wyroku z 9.12.2009 r. IV CSK 291/09, M. Prawn. 2010/2/68), że okres do 31 stycznia 1989 r. nie może być wliczany w niniejszej sprawie do okresu zasiedzenia przez przedsiębiorstwo państwowe jakim był Zakład (...) – poprzednik uczestnika, gdyż do tego czasu obowiązywała zasada tzw. jednolitej własności państwowej (art. 128 Kc), a zatem i posiadanie było wykonywane na rzecz Skarbu Państwa, a skoro w tym czasie właścicielem nieruchomości obciążonej jak i podmiotem na rzecz którego wykonywane było posiadanie ww. linii był Skarb Państwa, nie ma mowy by w tym czasie służebność taka mogła być wykonywana na rzecz Zakładu (...)a przeciwko Skarbowi Państwa. Istotne jest natomiast, że Sąd Najwyższy w wyżej cyt. orzeczeniu odwołał się w tym zakresie do postanowień Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 r., III CSK 73/08 (niepubl.) i z dnia 16 września 2009 r., II CSK 103/09 (niepubl.), które zapadły w stanach faktycznych dotyczących okresu sprzed zniesieniem zasady jednolitej własności państwowej, kiedy Skarb Państwa był właścicielem zarówno nieruchomości władnącej, jak i nieruchomości obciążonej, a nie do sytuacji, w której nieruchomość nie była przedmiotem własności państwowej. Z dniem jednak uchylenia art. 128 Kc tj. zniesienia ww. zasady, od dnia 1 lutego 1989 r. służebność o treści odpowiadającej służebności przesyłu była wykonywana przez Zakład (...) (będący przedsiębiorstwem państwowym a więc posiadający osobowość i zdolność prawną), najpierw przeciwko Skarbowi Państwa (z tym że nastąpienie w tym czasie skutku jej nabycia przez zasiedzenia było niedopuszczalne ze względu na obowiązujący wówczas art. 177 Kc), a następnie – od dnia uzyskania własności ww. nieruchomości przez wnioskodawców tj. od 18.06.1996 r. i 27.10.1998 - przeciwko wnioskodawcom.

Natomiast do nabycia przez zasiedzenie służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu znajdują odpowiednie zastosowanie m.in. przepisy o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania

w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 Kc, tak również postanowienie SN z 11.02.2010 r., sygn. akt I CSK 181/09) oraz, generalnie, możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 Kc). Oznacza to, że przesłanką do zasiedzenia służebności gruntowej oprócz posiadania służebności będzie upływ oznaczonego w ustawie czasu, w zależności od tego czy posiadacz służebności był w dobrej (obecnie 20 lat) czy w złej (obecnie 30 lat) wierze (tak m.in. wyrok SN z 31.01.1967 r., III CR 270/66, OSNCP 1967, nr 9 poz. 160) oraz w zależności pod rządami jakich przepisów prawa cywilnego zasiedzenie nastąpiło. Należy bowiem pamiętać, że do dnia 01 października 1990 r. Kodeks cywilny w art. 172 przewidywał krótsze niż obecnie terminy zasiedzenia wynoszące odpowiednio 10 lat – w przypadku uzyskania posiadania w dobrej wierze i 20 lat – w przypadku uzyskania posiadania w złej wierze. Przepis art. 172 Kc w poprzednim brzmieniu ma niewątpliwie zastosowanie tylko do zasiedzenia, które nastąpiło jeszcze pod rządami tego przepisu. Zgodnie bowiem zaś z art. 9 ustawy z dnia 28.07.1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (tzw. noweli lipcowej) do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie tejże ustawy, stosuje się od tej chwili przepisy niniejszej ustawy; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Przepis art. 172 Kc w nowym brzmieniu ma zatem zastosowanie do zasiedzenia, które nie nastąpiło do czasu wejścia w życie znowelizowanego przepisu.

W niniejszej sprawie należy przyjąć, że poprzednik prawny uczestnika – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) - w przypadku infrastruktury związanej z ww. liniami elektroenergetycznymi wszedł w posiadanie służebności na nieruchomościach obecnych wnioskodawcy w dobrej wierze i ta dobra wiara trwała również w czasie gdy te nieruchomości stały się własnością wnioskodawców. Przyjmuje się, że dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza rzeczy, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo, a w złej wierze jest ten, który wie albo powinien wiedzieć, że prawo nie przysługuje jemu, lecz innej osobie (tak postanowienie SN z 19.07.2000 r. sygn. akt II CKN 282/00, LEX nr 52565). W ostatnim orzecznictwie sądowym (tak m.in. postanowienie SN z 05.12.2007 r., sygn. akt I CSK 300/07, LEX 339709, z 17.12.2010 r. III CSK 57/10, Lex nr 852661) dominuje też pogląd, że o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą. Późniejsza zmiana posiadania w złej wierze na posiadanie w dobrej wierze (i odwrotnie) nie ma wpływu na długość okresu potrzebnego do nabycia danego prawa przez zasiedzenie. Nie można zatem podzielić poglądu wnioskodawców że przymiot dobrej wiary musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń przesyłowych, także wtedy gdy zmienił się właściciel nieruchomości, na których zostały założone urządzenia przesyłowe. Należy też zauważyć, że zgodnie z art. 7 Kc jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 25.02.2009 r. (II CSK 501/08, Lex 528129) domniemanie dobrej wiary, przewidziane art. 7 k.c., nakazuje organowi stosującemu prawo uznanie tego faktu za udowodniony, do czasu wykazania przez podmiot, który z przypisania innemu złej wiary wywodzi skutki prawne, że posiadanie nie miało cech zezwalających na przyjęcie, że działał w dobrej wierze. Ponadto w najnowszym orzecznictwie sądowym (tak post. SN z 23.09.2010 r. III CZP 319/09) wyrażony został zasługujący na aprobatę pogląd, że posiadanie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu z trwałych i widocznych urządzeń posadowionych na nieruchomości przez przedsiębiorstwo energetyczne, może być uznane za posiadanie w dobrej wierze z chwilą jego objęcia, na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 czerwca 1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. Tymczasem z ustaleń w niniejszej sprawie wynika, że poprzednik prawny uczestnika – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) uzyskując posiadanie służebności gruntowej na nieruchomościach obecnie należących do wnioskodawców i utrzymując je w czasie gdy nieruchomość ta stawała się własnością wnioskodawcy, działał w dobrej wierze kierując się obowiązującą wówczas (aż do 05.12.1997 r.) ustawą z dnia 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, która w art. 4 ust. 1 przewidywała, że we wsiach i osiedlach objętych elektryfikacją osobom upoważnionym przez właściwe przedsiębiorstwa elektryfikacji służy prawo wstępu na posesje i do budynków, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja, a m.in. właściciel posesji jest zobowiązany umożliwić wstęp i wykonanie tych czynności. Nawet czasowy charakter tego ograniczenia nie zmienia faktu, że te uregulowania ustawowe mogły zasadnie powodować u poprzednika prawnego uczestnika przekonanie, że przysługuje mu uprawnienie do korzystania z nieruchomości obecnie wnioskodawców w zakresie odpowiadającym obecnie służebności przesyłu. Uregulowania tej ustawy znajdowały też w ocenie Sądu odpowiednie zastosowanie do utrzymywania i modernizacji istniejącej infrastruktury elektroenergetycznej stanowiącej tzw. minie polniemieckie. Ponadto wnioskodawcy nie obalili w żaden

sposób ustawowego domniemania dobrej wiary uczestnika w momencie wejścia w posiadanie tej nieruchomości oraz utrzymywania tego posiadania w czasie, gdy nieruchomość ta stawała się własnością wnioskodawcy.

W ocenie Sądu okres posiadania służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu przez uczestnika i jego poprzedników w zakresie niezbędnym do jej nabycia przez zasiedzenie już upłynął odnośnie ww. linii elektroenergetycznej ze skutkiem w postaci zasiedzenia tej służebności, gdyż w ocenie Sądu nabycie ww. służebności gruntowej przez zasiedzenie nastąpiło z dniem 1 lutego 2009 r. Skoro bowiem, jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, linia elektroenergetyczna stanowi tzw. mienie poniemieckie i funkcjonuje na nieruchomościach wnioskodawców prawdopodobnie co najmniej od 2 kwietnia 1958 r., a już bez żadnych wątpliwości od 30 czerwca 1988 r., zatem od 1 października 1990 r. biegł termin zasiedzenia tej służebności na rzecz początkowo poprzedników prawnych uczestnika Zakładu (...), a później na rzecz kolejnych następców i wreszcie samego uczestnika przez wymagany ustawowo okres. W niniejszej sprawie wymagany był ustawowo 20-letni okres zasiedzenia, określony w art. 172 § 1 Kc w brzmieniu nadanym przez ustawę z 28.07.1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (tzw. nowelę lipcową), gdyż zgodnie z art. 9 tej ustawy, do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie tej ustawy (1.10.1990 r.), stosuje się od tej chwili przepisy tej ustawy; dotyczyło to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. 20-letni okres do nabycia ww. służebności przez zasiedzenie upłynąłby zatem 01.10.2010 r., gdyby nie możliwość doliczenia do tego niego okresu pomiędzy zniesieniem zasady jednolitej własności państwowej do dnia utraty przez nieruchomość należącej obecnie do wnioskodawcy charakteru nieruchomości państwowej tj. okresu od 1 lutego 1989 r. do 30.09.1989 r. Zgodnie bowiem z art. 10 ww. noweli lipcowej, jeżeli przed dniem wejścia w życie tej ustawy istniał stan, który według przepisów dotychczasowych wyłączał zasiedzenie nieruchomości (a zgodnie z uchylonym z dniem 1 października 1990 r. przepisem art. 177 Kc przepisów o nabyciu własności przez zasiedzenie nie stosowało się, jeżeli nieruchomość jest przedmiotem własności państwowej), a według przepisów obowiązujących po wejściu w życie tej ustawy prowadzi do zasiedzenia, zasiedzenie biegnie od dnia wejścia jej w życie; jednakże termin ten ulega skróceniu o czas, w którym powyższy stan istniał przed wejściem w życie ustawy, lecz nie więcej niż o połowę.

Z ustalonego stanu faktycznego nie wynika, by posiadanie służebności ww. linii było kiedykolwiek przerwane (przemawia za tym również domniemanie ciągłości posiadania - art. 340 Kc). Wnioskodawcy nie wykazali przy tym w żaden sposób ewentualnych innych dat rozpoczęcia przez poprzednika prawnego uczestnika posiadania służebności gruntowej na nieruchomościach wnioskodawców, co prowadziłoby do konieczności przyjęcia innej daty upływu okresu czasu do nabycia ww. służebności przez zasiedzenia. Błędne jest bowiem przyjęcie przez wnioskodawców, że dopiero od 12 lipca 1993 r. uczestnik faktycznie objął posiadanie służebności związanej z posadowionymi na ww. nieruchomościach wnioskodawców urządzeniami przesyłowymi. Uczestnik wykazał bowiem w ocenie Sądu za pomocą przedłożonych przez siebie dokumentów swoje następstwo prawne po przedsiębiorstwie państwowym Zakład (...) a następnie po kolejnych następcach tego przedsiębiorstwa – Zakładzie (...) SA i kolejnych następcach. W przypadku tego pierwszego następcy następstwo prawne wynika z art. 5 ustawy z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, a w przypadku kolejnych następców następstwo prawne wynika z art. 492 § 1 pkt 1 Ksh i z art. 494 § 1 Ksh. Następstwo to za każdym razem miało charakter sukcesji uniwersalnej, a więc wiązało się z przeniesieniem ogółu praw (art. 55² Kc, do których należy zaliczyć również posiadanie służebności, art. 55¹ Kc) i obowiązków z poprzednika prawnego na następcę (lub było tylko zmianą nazwy). Dlatego niezasadne byłoby też wymaganie, by dla wykazania przeniesienia posiadania tej służebności na uczestnika z jego poprzedników prawnych konieczne byłoby wskazanie tej służebności w wykazie przejmowanego majątku przez kolejnych poprzedników uczestnika i wreszcie przez samego uczestnika. Zatem należy przyjąć, że uczestnikowi jako kolejnemu następcy prawnemu p.p. Zakładu (...) pod tytułem ogólnym przysługuje w chwili obecnej służebność, która ze względu na datę upływu terminu jej nabycia przez zasiedzenia (tj. po wejściu w życie ustawy z 30.05.2008 r. wprowadzającej instytucję służebności przesyłu), należy uznać za służebność przesyłu odnośnie ww. linii elektroenergetycznej (por. uchwała SN z 22.05.2013 r., III CZP 18/13, opubl. Biul.SN 2013/5/5).

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 par. 2 Kpc nakładając na wnioskodawców obowiązek zwrotu kosztów uczestnika z uwagi na to, że interesy wnioskodawców i uczestnika były ze sobą sprzeczne. Na

kwotę zasądzonych kosztów postępowania składa się opłata za czynności jednego radcy prawnego reprezentującego uczestnika w kwocie 240 zł (par. 8 pkt 3 Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oraz kwota 17 zł tytułem kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa udzielonego przez uczestnika. Nadto na powyższej podstawie oraz na podstawie art. 83 ust.2 ustawy z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd orzekł o obowiązku zwrotu przez wnioskodawców kosztów poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa w kwocie 1.780,03 zł tytułem kosztów opinii biegłego.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.